

Besprekingsverslag

nummer	12	project	Visie Wageningse Eng
datum	17 april 2018	projectnr.	0254129
plaats	Wageningen		
opsteller	Manoe Ruhé		
onderwerp	3 ^e participatiebijeenkomst visie Wageningse Eng		

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T (0162) 48 75 00

info@croonenburo5.com
www.croonenburo5.com

Aanwezigen: Gemeente Wageningen (wethouder Han ter Maat, Matanja Aberson-Vlassenrood, Marijn Calkhoven, Hans de Man, Richard Veldman, Theo Wanders)
CroonenBuro5 (Mark van der Poll, Ellen Boonman, Manoe Ruhé, Stan van Esdonk, Joep van de Weijer)
Genodigden (onder meer maatschappelijke organisaties, SWE, TAWE, bewoners, eigenaren en andere belanghebbenden)

Bijlagen: Bijlage 1: Presentatie (losse bijlage)
Bijlage 2: Reacties participatiebijeenkomst

Agenda

1. Opening door wethouder Han ter Maat
2. Plenaire sessie Mark van der Poll
  - Doel van de avond
  - Terugblik 2^e participatiebijeenkomst en reacties
  - Waar staan we nu?
3. Presentatie conceptvisie
  - Inleiding themamarkt
  - Thema volkstuinen
  - Stroomschema + conceptvisiekaart
  - Concept themakaart infrastructuur & recreatieve routes
  - Concept themakaart bebouwing & omheiningen
  - Concept themakaart natuur & landschap
4. Start info avond

1. Opening Wethouder Han ter Maat

De wethouder heet iedereen welkom en is blij dat de opkomst nog groter is dan de vorige keer. Dit komt vooral omdat de grote groep volkstuinders beter op de hoogte is van de bijeenkomsten. Vanuit de gemeente Wageningen is er een aparte informatieavond voor de volkstuinders georganiseerd. De grootste zorg bij de volkstuinders is daardoor weggenomen, de aanwezige volkstuinen zullen niet zomaar verplaatst worden, daar staat de Wethouder zelf niet achter. Hij hoopt dat het nieuwe college daar ook zo over denkt.

- Vanuit de zaal wordt er gereageerd. De groep dierenhouders en andere grondeigenaren vraagt zich af of er ook voor hen een aparte bijeenkomst wordt georganiseerd. Velen van hen waren ook niet eerder uitgenodigd en komen er via via achter dat dit participatietraject loopt.
- **Wethouder:** *Voor de groep volkstuinders is een aparte informatieavond georganiseerd, omdat zij zich in grote getalen gemeld hebben. De gemeente doet haar best om zoveel mogelijk mensen te bereiken, maar vraagt ook iedereen om zijn of haar medewerking, door het voort te zeggen als zij nog iemand kennen aan wie dit doorgespeeld moet worden*
Niets ligt op dit moment nog vast en ook vanavond zal iedereen weer in de gelegenheid zijn te reageren. Het is belangrijk om vertrouwen te hebben in wat de gemeente doet.

Besprekingsverslag

Het is zelfs mogelijk om nog een extra tussenstap in te lassen.

De Wethouder legt uit dat vandaag het eerste concept van de visie wordt gepresenteerd. Een concept, dus er ligt nog steeds niets vast. Iedereen krijgt vanavond de gelegenheid om te participeren. Dat kan door alleen te luisteren, of juist ook door mee te denken.

De opmerkingen die jullie vanavond maken, worden meegenomen in de conceptvisie. De eerste conceptvisie blijft vervolgens nog 4 weken op de website van de gemeente Wageningen staan, zodat men hierop kan reageren. Ook deze reacties worden weer verzameld en gebundeld en verwerkt in een tweede conceptvisie, zodat tijdens de 4^e bijeenkomst de tweede conceptvisie gepresenteerd kan worden (halverwege juni).

De uitnodigingen voor de vierde participatiebijeenkomst worden nog verstuurd en tevens weer in de lokale krant gepubliceerd.

Overige vragen vanuit het publiek:

- Wanneer vindt de formele procedure plaats voor vergunningaanvragen?
- Wethouder: *Op dit moment bevinden we ons nog niet in de formele procedure. In deze fase van visie vorming worden de ruimtelijke aspecten geformuleerd. Deze worden vervolgens vastgelegd in het veegplan. Daarna kan de vergunningprocedure opgestart worden.*
- *Het visietraject is een gemeentelijke procedure, dit is geen formele juridische stap. Het bestemmingsplan is wel een formeel juridische stap. De vaststelling van het bestemmingsplan zal aan het eind van dit jaar plaatsvinden.*

2. Plenaire sessie Mark van der Poll

In tegenstelling tot de planning is dit niet de laatste participatiebijeenkomst. De insteek van deze avond is dan ook vergelijkbaar met de tweede participatiebijeenkomst, zodat de nieuwe participanten die in deze fase nog aansluiten, ook de kans krijgen om geïnformeerd te worden en mee kunnen denken.

Het doel van deze avond is:

- Terugblikken op 2e participatiebijeenkomst en reacties;
- Informeren over proces;
- Informeren over omgaan met afwegingen;
- Conceptvisie presenteren;
- Ophalen van reacties en ideeën voor conceptvisie tijdens infomarkt;
- In het bijzonder extra aandacht voor volkstuinders;
- Vooruitblikken op vervolg.
- Vraag: Waar horen de dieren bij? Deze groep wordt niet vermeld bij de opzet van de avond.
- Mark van der Poll: *De dieren horen enerzijds bij het thema natuur & landschap en anderzijds bij bebouwing & omheiningen (bijv. schuilplaatsen).*

Terugblik 2^e participatiebijeenkomst:

- De tweede participatiebijeenkomst was druk bezocht en zijn er veel ideeën uitgewisseld. Men was positief over de presentatie van gastspreker Stan van Esdonk.
- Er zijn reacties binnen gekomen op de stukken die online staan. Al deze reacties worden gebundeld in een reactietabel en voorzien van een antwoord. De tabel wordt vervolgens als bijlage aan de conceptvisie toegevoegd. Voor die tijd worden er geen individuele antwoorden gegeven.

Informeren over het proces:

De onderstaande stappen zijn reeds uitgevoerd:

- Opstellen concept basisdocumentatie;
- 1e Participatiebijeenkomst 17 januari – ophalen informatie;

Besprekingsverslag

- Aanvullen concept basisdocumentatie > online voor reacties;
- Extra overleg met TAWE;
- 2e Participatiebijeenkomst 22 februari – presentatie conceptthema's visie;
- Panelen conceptthema's online voor reacties;
- Bijeenkomst voor volkstuinhouders 19 maart;
- Overleg TAWE;
- Uitwerken conceptthema's voor de visie.

Informereren over het omgaan met afwegingen:

- Tussen de reacties zitten een aantal conflicterende belangen. Samen met de gemeente geeft CroonenBuro5 hier een advies over en/of neemt een besluit. Het College van B&W zal uiteindelijk voor ieder initiatief het definitieve besluit nemen.

Vooruitblik:

- Verslag van deze avond en concept visiedocument komt 4 weken online te staan;
- Aanpassingen worden verwerkt en getoond in een 4e participatiebijeenkomst;
- 4e Participatiebijeenkomst gaat ook in op uitvoering;
- Overleg provincie ~~25 april~~ verplaatst naar 8 mei;
- Verwerken aanpassingen, concept visie en basisdocument, goedkeuring College van B&W voor vrijgave;
- Na vrijgave, 6 weken inspraak (gaat in na de zomer);
- Aanpassingsronde concept visie en basisdocument;
- Tweede helft 2018 oplevering Veegplan.

Basisdocument:

- Het basisdocument is een bundeling van beleidsdocumenten, input 1e en 2e participatiebijeenkomst, input gemeentelijke disciplines, analyse, ingekomen reacties, kennis van bureau, bundeling stukken TAWE en SWE;
- Het blijft een dynamisch document totdat de visie is goedgekeurd.

Doel van de visie:

- De visie is bedoeld om bij te sturen en te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen;
- Om initiatiefnemers, bewoners en de gemeente houvast te geven (bouwstenen);
- Tot slot is het borgen van de kwaliteiten op de Eng.

3 Presentatie concept visie

Enkele reacties na de tweede participatiebijeenkomst waren:

- Meer samenwerken en verbinden op de Eng werd als kans gezien voor de uitvoering;
- Er zijn al bestaande samenwerkingen die verder uitgebouwd kunnen worden;
- Nieuwe routes in het noorden van de Eng niet wenselijk, dit deel zo veel mogelijk reserveren voor fauna;
- Recreatieve poorten worden als kansrijk gezien;
- Op termijn verplaatsen van volkstuinen niet wenselijk, zeker niet richting de Diedenweg;
- Eenheid in omheiningen, bij voorkeur zo transparant mogelijk uitgevoerd;
- Geen zonnepaneelvelden, beter op bebouwing plaatsen.

De conceptvisiekaart wordt op hoofdlijnen besproken. Daarna is uitgebreid tijd om gedurende de info avond in te gaan op de thema's. Op hoofdlijnen laat de conceptvisie kaart de volgende elementen zien (kaarten en afbeeldingen zijn in de bijlage presentatie opgenomen):

- Ecologische verbindingszone tussen Binnenveld en Veluwe, gekoppeld aan stiltegebied voor fauna;
- Drie recreatieve poorten waar voorzieningen en een entree functie bij elkaar komen;

Besprekingsverslag

- Behoud van stepping-stone karakter van de volkstuinen;
- Afwaarderen wegen tot beter beleefbare en recreatieve routes, waar de auto soms te gast is;
- Terughoudendheid met bebouwing, waarbij de woonfunctie niet zonder meer is toegestaan.

De visie geeft enerzijds het toekomstbeeld weer voor de Wageningse Eng en anderzijds dient zij als een toetsingskader voor inkomende initiatieven. Ieder inkomend initiatief wordt daarom getoetst aan een zogenaamd stroomschema (kaarten en afbeeldingen zijn in de bijlage presentatie opgenomen):

- Ieder inkomend initiatief doorloopt het stroomschema;
- Het schema heeft tot doel ieder initiatief de juiste richtlijnen en voorwaarden mee te geven;
- Met behulp van de richtlijnen en voorwaarden dient de initiatiefnemer een voorstel in;
- Het College van B&W toetst het voorstel aan de visie;
- Het College van B&W kan een initiatief positief (of positief onder bepaalde voorwaarden) of negatief beoordelen;
- Bij een negatieve beoordeling kan gekeken worden hoe met aanpassingen een initiatief wel mogelijk is.

Vanavond zijn er 5 panelen te zien:

1. Volkstuinen, zodat de groep volkstuinders ruim de gelegenheid krijgt om nog te reageren;
2. Het stroomschema als onderdeel van de visie;
3. Thema natuur & landschap;
4. Thema bebouwing & omheiningen;
5. Thema infrastructuur.

4 Start info avond

Het plenaire gedeelte eindigt en de themamarkt begint. Deelnemers worden vriendelijk verzocht hun vragen tijdens het tweede gedeelte van de avond te stellen. Alle vragen plenair beantwoorden zou ten koste gaan van de tijd voor de themamarkt.

Besprekingsverslag

Bijlage 1: Presentatie (losse bijlage)

Bijlage 2: Reacties themamarkt

Er zijn tijdens de 3^e participatieavond veel ideeën genoemd, opmerkingen geplaatst en vragen gesteld. Hieronder vindt u per thema een overzicht van alle genoteerde ideeën, opmerkingen en vragen. De themaposters zijn als apart bestand op de website te vinden.

Volkstuinen (o.l.v. Stan van Esdonk en Ulrik Yntema)

- Kleinschaligheid van volkstuinen is belangrijk, een aantal mensen wil de volkstuinen zo min mogelijk geclusterd hebben.
- Volkstuineigenaren willen ook genieten van de openheid en omgeving. Daarbinnen heeft iedere volkstuin ook weer kwaliteiten.
- Overall op de Eng moet het mogelijk zijn om een aantal volkstuinen te hebben in kleine groepjes.
- Het midden van de Eng is geschikt voor wat grootschaligere volkstuinen.
- De korfbal is nu ingetekend als volkstuin.

- Combinatie van kruiden, groenten, bloemen, (fruit)bomen en (bessen)struiken.
- Gebruik (natuur)educatie om mensen te informeren en stimuleren om hun tuinen ecologisch natuurlijker te maken. De voordelen daarvan zijn voor jezelf.
- Niet bang zijn voor een beetje gezellige rommel.
- Moet het eruit gaan zien als een 'nette' achtertuin, of laten we juist diversiteit, zowel in natuur als uiterlijk bestaan? Dit is meerwaarde.
- Op beeldkwaliteit: Kale grond en spitten zijn niet nodig om natuurlijk te kunnen tuinieren.
- Op beeldkwaliteit (bovenste foto): verkeerde afscheiding voor de volkstuincomplexen.
- Op schets: de haag is te hoog.
- Hoogstam is hoge ecologische meerwaarde.
- Per complex een gezamenlijk gebouw is juist nog meer bebouwing, dit is gevoelig voor vandalisme/diefstal etc.
- Geen tunnelkas op de eng in het open gebied. Dit past niet bij het karakter van de Eng.
- Geen kunststof of plastic toepassen in volkstuinen of andere toepassingen op de Eng. Dit is niet goed voor het milieu.
- Afhankelijk van het deelgebied andere richtlijnen voor alle gebruikers. Bijvoorbeeld in dynamisch lint meer mogelijkheden, zoals schuilgelegenheid bij regen op eigen volkstuin wanneer deze in het dynamisch lint ligt. Daar is veel bebouwing omheen dus stoort het niet.
- Een volkstuinder wil graag een eigen afdak om te kunnen schuilen. Bijvoorbeeld een plaggehutje dat geheel natuurlijk is en in het landschap past. Max. 2m hoog.
- Let ook op snoeiafval van hagen, gezamenlijk afvoeren.
- Eventueel afscheidingen door stenen stapelmuurtjes bij volkstuinen te maken?
- Wat is gebiedseigen? Perceelafschieding? Haagjes?
- Op "**ruimte voor sociaal maatschappelijke initiatieven...**": welke soort bedrijven/zorg?
- Adviseren over soorten gaas/hekwerk.
- Mogelijkheid voor boomgaarden bij "kamers"/bosrand gebied – natuurlijke overgang van open --> bos
- Niet teveel richtlijnen opstellen.
- Pijl voor ecologische verbindingzone in blokjes tekenen.
- Rommeligheid biedt veel schuilplekken voor fauna (egels, slangen, hagedissen etc.).
- Liever gezamenlijk, jaarlijkse leuke moestuin opschoondag, voor overtollige rommel. Bijvoorbeeld tijdens de open dag van de Eng. Maak er iets leuks van.
- Ik wil mijn eigen vrije tuin hebben en niet in verenigingsverband.
- Op uitstraling: liever niet uniform.

Besprekingsverslag

- Zorg wegnemen, luisteren, samen benoemen:
  - o Waarde --> droom
  - o Beeld --> visie
- Volkstuinders op de Eng zijn niet verenigd, en hebben daardoor geen stem in het proces van visievorming. Een beetje inspraak werkt niet.
- Indien een bouwsel is toegestaan, dan een open structuur, geen gesloten hek. Puur als schuilplek tegen regen "carport" idee.
- Geen landbouwplastic, geen worteldoek, geen makkelijk scheurende plastics die het milieu vervuilen.
- De individuele tuinder wil niet in een volkstuincomplex. Nieuwe misschien wel?
- Hoogstamboomgaarden gedogen. Evenals nieuw aan te leggen boomgaard.
- Volkstuinders hebben vaak al een vorm van community garden --> ernaar vragen bij volkstuinders.
- Bouwsel alleen van natuurlijk materiaal, passend in het landschap (hout).
- Zelf regen opvangen met afdakje van materiaalopslag.
- Aandacht voor composthoop en tonnen.
- Volkstuinen 25m tot 100m van de weg af.
- Behoud biodiversiteit en variatie.

Stroomschema (o.l.v. Manoe Ruhé en Matanja Aberson-Vlassenrood)

- De term Nationaal Landschap aanpassen.
- Het stroomschema ziet er goed uit en is een goede vondst.
- Het is belangrijk dat er een (toetsende) commissie is. De TAWE en SWE moeten zichzelf meer laten zien.
- Uitgangspunten voor de visie moeten zijn:
  1. Toekomstige ontwikkelingen
  2. Kwaliteit (cultuurhistorie)
  3. Faciliteren huidig gebruik (stakeholders, zoals grondeigenaren en de dierenhouders)
Deze groep betrekken in participatieproces met aparte bijeenkomst, want zij hebben een aparte 'problematiek'.

Bij opnieuw starten proces 2 uitgangspunten nemen, die de meeste kans hebben en een gezamenlijk beeld vormen voor de Wageningse Eng:

  1. Faciliteer huidig gebruik (resultaat verrommeling verdwijnt)
  2. Wijs beperkte gebieden voor toekomstige ontwikkelingen (gewenst gebruik) aan.

Praten over kwaliteit levert nooit een gezamenlijk beeld op. Je blijft dan hangen in belangentegenstellingen.
- Wat zit er straks in de visie en wat in het bestemmingsplan?
- Indeling van de deelgebieden benoemen.

Thema infrastructuur en recreatieve routes (o.l.v. Ellen Boonman en Hans de Man)

- Geen oplichtend asfalt, past niet in het historische karakter van de Eng.
- Geen futuristische dingen, oplaadpalen etc.
- Herstel verdwenen zandwegen.
- Op ruitpaden: Mensen en dieren kunnen prima over één pad. Voor paarden geen extra paden creëren.
- Niet te veel een 'park' van de Eng maken met borden. Laat vooral het landschap zelf spreken, versterk dat.
- Droeveendaalsesteeg heeft historisch smal profiel, té smal voor een snelfietspad.
- Op rolstoelvriendelijk: Geen hardhout voor verharding van paden. Denk aan de oerwouden.
- Op speelelementen: hier is al een rapport over geschreven met leuke landschappelijke speelelementen voor de SWE. De Groene Lach Debbie Strijtveen.
- Op oplaadpunten voor auto's: dit is landschap ontsierend, dus niet doen.
- Op 'ruimte voor passerend wild': niet te begrijpen.

Besprekingsverslag

- De snelheid van auto's op de Geertjesweg is een probleem.
- Afstemming fietsroute Ede-Wageningen en visie en belang.
- Wataansluiting volkstuinten is nodig, anders moet men met de auto komen.
- Dolderstraat is een fietsroute voor het sportpark en scholieren vanuit Renkum.
- Op de kaart staat een recreatieve weg, is de auto hier te gast?
- 'In de Eng' moet 'op de Eng' zijn.
- Door veedriften met hagen te accentueren is er een risico op kokering en geen zicht op de Eng.
- Hoe toegankelijk wil je het hele gebied maken? Het is geen grote toeristische trekpleister.
- Contacteer de vlinderstichting voor bermbeheer.
- Parkeren van de auto bij volkstuinten gebeurt in de berm. Dit zorgt voor schade en een slechte doorgang van grote voertuigen (o.a. vrachtwagens).
- Geen autoverkeer op zandige klompenpaden naar gezamenlijke "ronde" tuin.
- Niet meer parkeergelegenheid speciaal voor toerisme. Dit verhoogt de druk op het gebied aanzienlijk.
- Gezamenlijk gebruik=verdraagzaamheid kweken. Nu ervaar ik geen probleem als ruiter met mountainbikers.
- Geen oplichtend asfalt. Juist minder asfalt. In plaats daarvan: halfverharding.
- Waardeer ook de Geertjesweg tussen de Diedenweg en Zoomweg af. Immers: straks allemaal recreatie- en bestemmingsverkeer (sportpark en woonhuizen in het bos).
- De nieuwe ronde (biologische groente) trekt autoverkeer het gebied in:
  - o Actie voor de ondernemer: kom op de fiets (bewustwording)
  - o Parkeren op afstand
- Parkeren bij de korfbalvereniging gebeurt op de Hollandseweg in de berm, dit is gevaarlijk.
- Waar is de Dolderstraat? Ik maak er gebruik van met tractor/machines, auto en fiets.
- Bloemrijke bermen en akkerranden zijn heel belangrijk voor vlinders en bijen, maar ze werken alleen als het duurzaam beheerd wordt, geen éénjarige randen (reactie van de Vlinderstichting. Voor bermbeheer s.v.p. contact opnemen bij uitvoering).
- Waarom oplaadpunten voor auto's? Dit lijkt me niet passend in zo'n natuurlijke omgeving.
- Blotevoetenpaden? Wordt het een speelgebied?
- Alleen snelle fietsroutes op wegen waar nu autoverkeer is.
- Hoe matchen alle deelclusters?
- Geen nieuwe parkeerplaatsen, maar gebruik van de aanwezige plaatsen: langs de Diedenweg, Korfbal VADA en sportcomplex De Zoom.
- Drie recreatieve poorten is teveel, gezien de grote van de Eng, één poort bij het gesprek lijkt mij voldoende.
- Het moet geen aangelegd park worden. Dus geen dynamische verlichting. Blote voetenpaden kan in het bos, kinderen kunnen in het bos spelen.
- Geen 'yuppen' voorzieningen.
- Behoud de charme van het bouwland met behulp van hagen.
- Pluktuin de Bosrand heeft aangegeven dat de Boskampweg niet in een klompenpad moet eindigen omdat zij graag de locatie met de auto willen bereiken.

Thema bebouwing en omheining (o.l.v. Mark van der Poll en Theo Wanders)

- Hoe zit het met het verbouwen van een woning? Gelden dan de regels uit het huidige bestemmingsplan en worden deze regels gewijzigd in de nieuwe visie en het veegplan?
- Geen zonnepanelen.
- Paarden hoeven geen permanente stal, een schuilplek is voldoende.
- Er zijn veel IJslanders.
- Uitsluitend natuurlijke materialen in omheiningen weiland is niet mogelijk, zeker niet transparant.
- Kan het maximum oppervlakte en aantal (15x15) worden beperkt en gespreid per deelgebied?
- Alsjeblieft geen uitkijktoren. Het moet geen pretpark worden.
- Hoezo "zoveel mogelijk buiten zichtlijnen en zichtvlakken"? Maak ervan: "uitsluitend buiten zichtlijnen/zichtvlakken" maak duidelijke keuzes.

Besprekingsverslag

- Hoeveel schuilgelegenheden per ha?
- Indien bebouwing dan natuurlijke materialen. Geen plastic of kunststof dat door verwerking in het milieu komt.
- Opmerking m.b.t. volkstuin langs de Diedenweg (tussen Geertjesweg en Dolderstraat). Blauwe zeilen en plasticje verbieden i.v.m. visie en milieu.
- Legale bebouwing toestaan heeft een ongewenst prijsopdringend effect. Dit leidt op termijn tot verdere verpaarding van het gebied. Dit maakt akkerbouw onbetaalbaar.
- Bebouwing niet toestaan. Wees duidelijk, maak keuzes. Bescherm het (nationaal) landschap.
- Waarom is de stadboerderij uit de visie?
- 'Vervuiling' vanuit sport. Landeigenaren willen geen recreatie, het gebied is hier te klein voor.
- Hoe om te gaan met dieren en afrastering? (Ieder type dier vereist een ander type omheining).
- Is een tunnelkas belemmerend voor het uitzicht? Beter alternatief voor de glazen kas.
- Pluktuin de Bosrand geeft aan dat de schuilgelegenheid nu niet meer ingetekend is. Dit was wel het geval in een eerdere versie. Maar in die versie was de schuilgelegenheid een kwartslag gedraaid. Matanja Aberson-Vlassenrood is wel in het bezit van de goede tekeningen. Het voorbeeld van een kas op de getoonde kaart zou Pluktuin de Bosrand ook wel willen plaatsen.
- Hoe staat met de relatie met zichtlijnen, zichtvlakken en omheiningen (van paarden)?
- De reden nagaan waarom de 2 zichtvlakken verschillen bij de Oude Diedenweg.
- Zijn er omheiningen toegestaan in het houtwallengebied?
- Waarom is de bebouwing van het korfbal terrein weggelaten?
- Het aangegeven open agrarisch gebied is niet open en mogen daar schuilgelegenheden? De eigenaresse heeft schapen, koeien en varkens.

Thema natuur en landschap (o.l.v. Joep van de Weijer en Richard Veldman)

- De hele Eng ecologische maken. Paardenhouderij niet verder uitbreiden. Een aantal gebruikt kunstmest en medicijnen die uiteindelijk niet ecologisch verantwoord zijn.
- Behoud kleinschalige paardenhouderijen, die duurzaam zijn.
- Geen ecologische zone > men wil zelf bepalen wat ze verbouwen.
- Onderscheid in landbouw, grasland, weiland op kaarten. Wat zijn de verschillen?
- De EHS (ecologische hoofverbinding) is een modieuze term die overal maar opgeplakt wordt.
- Karakteriseer de ecologische verbindingzone:
  - o Voor welke soorten?
  - o Van waar tot waar loopt de zone?
  - o Hoe wordt het uitgevoerd?
  - o Op welke wijze begrensd?
- Niet te streng in deelgebieden denken --> tast eenheid aan.
- Openheid is op dit moment niet de situatie op de Eng. Het heeft veel consequenties om wel te voort te borduren op openheid.
- Welke soorten zitten in de zandige bermen van akkers. Reptielen?
- Omgevingskwaliteit?
- Faunazone kan beter diffuser en veel breder gedefinieerd, met "kleine" maatregelen op veel meer plaatsen, gericht op verschillende faunagroepen (kleine) zoogdieren, vogels, insecten. Eventueel ook beplanten.
- Het noorden van de Eng moet geen 'dierentuin' worden.
- Monumentale boom + volledige rij 'beschermde' eiken staan niet nauwkeurig ingetekend op de kaart (perceel 2434 aan de Bennekomseweg schuin tegenover huize Margaretha).
- Bomenrij onderaan de Bennekomseweg ontbreekt.
- Hoe moeten volkstuinen in een deelgebied worden ingepast?
- Graag inzicht in richtlijnen voor moestuinen. Wat is inpassen in het landschap?
- Je kunt kleinschaligheid niet afdwingen.
- Commerciële productie van extensieve gewassen is niet mogelijk bij huidige grondprijzen.

Besprekingsverslag

- Fruitbomen moeten juist wel mogelijk zijn. Wat is de hoogte van een fruitboom? Circa 2,5 m.
- Volkstuinen ook als voorbeeld voor open kleinschalig cultuurlandschap opnemen.
- Stimuleer graanteelt met subsidies en een lokale productieketen (molen, bier).
- Versterken ecologische verbindingszone is niet realistisch. Pijl is willekeurig getrokken. Kan ook via het zuiden van de Eng.
- Reactie op bovenstaande reactie: niet mee eens.
- Worden de telers van mais financieel gecompenseerd voor een lagere renderend gewas?
- Voorkom verder oplopen van grondprijzen door geen bebouwing toe te staan. Beter gedogen dan legaliseren bijvoorbeeld paardenstallen.
- Stop de verpaarding van de Eng. Handhaaf het verbod op paardenhekken en -stallen .
- De Eng is belangrijk voor steenuilen (rode lijst soort) denk aan:
  - o Weiland
  - o Mest van paarden of schapen
  - o Boomgaardjes of bomenrijen (geen bos)
- Alle mais weg van de eng, tenzij ecologische teelt. Hoe gaan we om met mais? Buiten zichtlijnen?
- De hele eng alleen ecologische landbouw en moestuinteelten.
- Focus op insecten en verbod op bestrijdingsmiddelen.
- Zandpaden i.p.v. losse paden (reactie op het vlonderpad in de impressie).
- Houd losse structuur voor eenheid van de Eng.
- Inzicht in aansluiten EHS op de Campus/Binnenveld/Rijn.
- Maak van de begraafplaats een echte natuurbegraafplaats.
- Maak de brinken (Peppelderbrink en Leeuwerbrink) zichtbaar en beleefbaar.
- Er zijn foute kaarten gebruikt als uitgangspunt. Waarom wordt daarop voortgeborduurd?
- Hoezo graanvelden? Dit is volstrekt economisch onhaalbaar.
- Geen hekwerken (mag ook niet bij volkstuinen).
- Honden vs. Paarden en vossen. Schade door herten (open en dicht gebied).
- Er liggen kansen om alle Engen te verbinden (Ede etc.)
- Activiteiten in de zoom (bos) kunnen effect hebben op het zicht vanuit de Eng op deze zoom.
- Klopt de tekeningen van de droogdalen?
- Notenboom en blauw zeil op de Diedenweg kwam aan de orde. Kan er gehandhaafd worden?
- Als er een bosje is met een steenuil mag die dan zo maar weg?

Overig:

- Een deelnemer zegt dat Bed en Breakfast de Willemshoeve niet is uitgenodigd.
- Heel veel grondeigenaren zijn nog steeds niet uitgenodigd. De gemeente kan deze mensen wel benaderen als het om de WOZ belasting gaat, waarom nu dan niet?
- Er wordt niet eerlijk gehandeld. Mensen die het hardste roepen krijgen wel een reactie.
- Groep grondeigenaren met dieren niet meegenomen, er moet een gesprek komen met de dierenhouders. Een aantal paardenhouders willen apart beleid voor paardenhouders en een aparte bijeenkomst net zoals bij de volkstuinders. Contactpersoon is Monique Lenselink e-mail: info@paardenblik.nl
- Huidig gebruik op de Eng moet eerst gefaciliteerd worden.
- De raad van advies van de SWE is niet op de hoogte gebracht.
- Hoe zitten de kernwaarden vanuit de 1^e bijeenkomst in de visie? Deze kunnen expliciet benoemd worden in de inleiding.
- Landbouw mist op de panelen.
- Terughoudendheid met recreatie.
- Beschrijf wat openheid is.
- Er is een catalogus hoe om te gaan met dieren (schuilplekken, afmetingen etc.)
- Terminologie "veegplan" leg dit uit in 'Jip en Janneke' taal. Waarom is dit nodig? Dit ontbrak in de presentatie.

Besprekingsverslag

- Moet Bennekomseweg 200 wel in het dynamisch lint? Ik denk van niet, het liefste de drie huizen ernaast aan de Grintweg ook niet. Ik denk dat dit op een eerdere kaart van CroonenBuro5 ook niet zo was.
- Uitleggen wat rood voor rood betekent.